

TOVERIT

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 40

TIISTAINA, LOKAKUUN 2 P.—TUESDAY, OCTOBER 2.

1917 — Seitsemäs vuosik.

Ne lasten tarhat

Kirj. Emma Mattila.

Kun luin Toverittaren n:o 35 kirjoituksen otsakkeella: Lastentarhat, niin muistui mieleeni jo pikku tyttönä kuulemani tulevaisuuden kuvat lastentarhoista. Nuo kuulemani kuvaukset kuuluin sosialismin vastustajilta ja niiltä, jotka tietämättömyydessään olivat heidän kannallaan. Muistan niin hyvin, kuinka äidit epätoivoissaan juttelivat niistä kauhuista, joita sosialismi tullessaan muka tuo, kuinka lapsetkin riistetään vanhemmiltaan ja pannaan yhteiseen karsinaan, kuten lampaat, jossa he saavat kasvaa kuten itse haluavat, eivätkä tiedä isästään eikä äidistään mitään. Vanhempien suhde lapsiin olisi tietysti sama. Jotenkin tällainen oli ensimmäinen kuva lastentarhoista, joka luotiin sieluni silmien eteen. Aikojen kuluessa on tuo kuva paljon muuttunut. Muuttunut yhdessä mielenpiteitten kanssa. Se kuva, jonka ny: näen sieluni silmillä tulevaisuuden lastentarhoista on niin kaunis — niin ihana, että jos voisin elää niin kauan, että voisin sen nähdä luonnollisilla silmilläni, niin en milloinkaan väsyisi sitä katselemaan. Sellainen, jossa elämä lapsilla olisi ainaista päivänpaistetta, aamusta iltaan, jossa he voisivat kehittää ainoastaan hyveitä, jossa heidän koko olentonsa uhkuisi lapsen viatonta iloa ja onnea. Eikö todellakin se olisi katsomisen arvoinen!

Mutta kun siirrän tuon kuvan hetkeksi luotani ja katselen sitä kuvaa, jonka pakostakin täytyy nähdä joka päivä nykyäänä nimittäin likaiset kadut, ahtaat ja epämukavat asunnot, jotka tavallisesti ovat työläislasten tarhoja. Yläluokan lapsilla on tietysti olosuhteet päinvastaiset, mutta esimerkiksi ne ovat kuitenkin kelpaamattomat. Sillä ne eivät edusta sitä, mitä me sosialisteina vaadimme lastentarhoilta.

Nykyisen järjestelmän aikana emme kuitenkaan voi saada vaatimuksiimme vastaavia lastentarhoja, sen me kyllä hyvin tiedämme.

Täytyykö siis jäädä odottamaan?

Emmekö voisi nyt jo hiukan lieventää sitä huutavaa kurjunta, jonka ympäröimänä luokkamme lapset jo ensi askeleensa ottavat. Emmekö voisi ulottaa osuustoimintaa tällekin alalle?

Tänä hirveänä aikana, jolloin kehitys kulkee eteenpäin uskomattoman nopeasti, jolloin vanhasta revitään, mutta samalla uutta rakennetaan, syntyy myöskin,

yhä uusia tarpeita. Kun miehet murhataan sodassa ja naiset pakotetaan yhä suuremmissa määräsä miesten tilalle teollisuuden palvelukseen, niin tulee yhä pulmallisemmaksi kysymys: mihin panna lapset?

Tällaisen asiantilan vallitessa käy lastentarhojen tarpeellisuus yhä painostavammaksi. Suurissa teollisuuskeskuksissa, joissa äitien täytyy käydä ansiotyössä, ei olisi mielestäni ollenkaan mahdollista ulottaa osuustoimintaa tällekin alalle. Onhan meillä osuuskauppoja, osuusleipomoita, osuusmaitoloita, ynnä muuta ja kuinka paljon tärkeämpiä olisi osuuslastentarhat.

Onhan se niin tavallista, että äiti, joka käy ansiotyössä, on pakotettu jättämään lapsensa jonkun toisen äidin hoitoon (joka syystä tai toisesta ei itse voi käydä työssä) katsomatta ollenkaan saavatko lapset suunnilleen sitä hoitoa, jota äiti toivoisi niiden saavan. Onhan luonnollista, että täten saadulle hoi-

tajalle täytyy maksaa määrätty summa hoitopalkkaa ja koska tällainen hoitaja on tavallisesti sellainen henkilö, jonka on pakko hankkia jotain tointa eläkseen, katsomatta ollenkaan miellyttäväkö toimi häntä tai ei.

Tästä johtuu että hänen täytyy säästää hänelle maksettusta palkasta niin paljon kuin mahdollista, itselleen ja jättää hoitoonsa uskotut lapset sitä vähemmälle. Siis välikäsi tavallaan. Mutta emme sinnekaan voi kutsua häntä penikäksi, joka syö lasten leipää, sillä hänen on pakko tehdä sitä.

Mutta jos nyt äidit löisivät tuumansa yhteen ja perustaisivat osuuslastentarhan, niin tulos olisi paljon parempi.

Jos nyt olisi esim. sata lasta aluiksi ja jokaisesta maksettaisiin 7 dollaria kuussa, niin karttuisi siten 700 dollaria. Täten saadulla rahalla voitaisiin vuokrata tarpeen vaatima huoneisto,

(Jatkoa kolmannella sivulla)

TOVERIT

Kirj. Phyllis Meltzer

*Tähet katselivat säälivästi alas taistelutantereelle. Oli kulunut tavallista ankarampi päivä. Haavoittuneiden ja kuolevien valituksia kuului joka puolelta. "Oi Jumalan äiti, ainoastaan kuolemaan — ainoastaan kuolemaan", kuului valitus saksan, ranskan ja englanninkielellä.

Yläpuolella vallitsi yön kuulakas rauha, yläpuolella maan — ja sellainen helvetti maan päällä! Ikaankuin kiusotellen puhalsi leuto tuulen puuska silloin tällöin täyttäen ilman katkeralla katkulla ympärillä olevista mätäneistä kasoista antaen sotilaille mutta tuskaa. Näytti kuin ei mitään tuskaa heiltä säästettäisi.

Yö oli niin pimeä, ettei voinut nähdä paljon, paitsi siellä täällä hikkuvat vapattavat valot osoittivat pimasen ristin jonkkuene lähenemistä. Mutta sellaisena yönä oli heidän kulkunsa hidasta.

Taistelukentän laidassa lähellä pensaikkoa Karl August von Freibeck veti viimeisiä henkäyksiään. Hän oli urhoollisesti taistellut isänmaan puolesta koko kuluneen viikon päivän ja viikodin oli sharpuelli kohdannut hänen selkäänsä. Hän makasi liikumattona. Elämä nyt viimeisinä hetkinä lennätti hänen ajatuksiinsa monta problemaa, huolimatta ruumiillisista tuskistaan. Kerran hän heikosti äännähti: "Toveri". Epätoivo häntä tavoitti. Hän oli kuoleva aivan yksin yhdenkään kansasaamisen huomaamatta, yksin — ei välittänyt Keisari ei Jumala.

Vastaan kuului valitus viereltään läheltä, joka sai hänet taas heikosti kuiskaamaan: "Toveri, toveri, oletko vielä siellä? Vastaa."

"Kyllä, toveri; täällä vasemmalta," vastasi ääni.

"Oletko pahoin haavoittunut?" kysyi Karl.

"Kuolemaan asti", vastasi ääni yössä. "Mutta voi, se tulee niin hitaasti! Ah mitä me olemme tehneet, minä ja sinä veljeni, että meidän elämämme pitää tällä tavalla loppuman? Sano, tiedätkö sinä? Olitko sinä rikoksellinen? Oletko koskaan tehnyt kenellekään mitään suurta vääryyttä? Mitä itseeni tulee, niin olen aina iloinen luonne enkä voi muistaa rikkoneeni ketään vastaan — olen elänyt ja rakastanut — taistellut siellä ja täällä kunniani puolesta, kuten toisetkin iloiset nuoret ylioppilaat. Mutta, toveri, sinä et puhu mitään. Oletko kovassa tuskassa? Minun

(Jatkoa toisella sivulla)

Kieltolaki ja työväen levottomuus

New York Tribunen kirjeenvaihtaja Seattlesta reporteeraa uuden väitteen kieltolakia vastaan, jonka lännen puutavarakapitalistit ja muut rikkaat työnantajat ovat keksineet.

He valittavat, että työväen levottomuus johtuu siitä, ettei työmiehillä ole juopottelupaikkoja, missä he voisivat unhoittaa vastuksensa ja herätä seuraavana aamuna rahattomina tuntien tarpeen mennä taas työhön. Kirjeenvaihtaja kertoo asiasta seuraavaa:

"Miehet tulevat kaupunkiin kämpiltä paljon rahan kanssa ja se kestää niin kauan... He ovat kokonaan uusia miehiä, he ovat itsenäisiä. I. W. W. liiton johtajat avoimesti tunnustavat, että nämä selväpäiset, parempiopitiset työmiehet ovat parempaa ainesta heidän muokattavakseen kuin olivat verestävä-silmäiset, whiskyn liottamat joukot, jotka tapasivat vetelehtiä I. W. W. liiton huoneustoilla suoja saadakseen. Nyt he ovat kiintyneet taloudellisiin kysymyksiin, ja he haluavat kuulla vakavia, jopa vallankumouksellisiakin puheita. He alkavat ajatella. Hyvin puettuina ja pestyinä, he alkavat käsitellä elämän vakavan puolen, he alkavat miettiä, että puhuja puhuu oikein, kun hän sanoo, että heillä on aivan yhä paljon järkeä ja enemmän ruumiillista voimaa kuin työnantajillaan ja ai-

noastaan siitä syystä, että he sallivat tuon oletetun 'herran' olla isäntänsä, eivät he omista teollisuusyksiköissä missä he työtä tekevät."

Jos I. W. W. liitto voi tehdä näin paljon metsä- ja rakennustyöläisten hyväksi länsipohjoisessa niin on se ansainnut kiittollisuutemme. Mitä puutteellisuksia tuossa opissa löytyneekin niin nuo hereille saadut miehet jotka alkavat ajatella vakavasti hylkäävät ne enemminkin tai myöhemmin joko eroamalla tuosta järjestöstä tai muodostamalla sen sisäistä paremmaksi.

Näiden työnantajain todistukset, jotka kirjeenvaihtaja on muistoin kirjottanut toteavat ammatti unionien järjestäjien lausunnot Coloradosta ja Washingtonista, että kieltolaki on osottautunut suunnaukseksi työväenliikkeelle.

Työväenjohtajamme alkavat nopeasti huomaamaan sen tosiseikan, että poliittinen liitto väkijoumien ja työn välillä on ollut suurena haitana työväen pyrkimysten tiellä, ja että työläisiä on kerran toisensa perään petetty väkijoumatehtailijöitten taholta, joiden puoleen se on kääntynyt tarpeen hetkellä. Mr. Gompersin sitkeä vastarinta kieltolakiin vastaan ei tule enään kannaa aikaa kestämaan sen kasvavan mielipiteen edessä mikä on työväenpiireissä kieltolain puolesta. — "The Public."